

AZ ELSŐ MAGYAR ŰRHAJÓS

1980. május 26-án indult a világűrbe Farkas Bertalan, az első magyar űrhajós a Szojuz-36 fedélzetén.

Négy évvel korábban Moszkvában jelentették be, hogy az akkori szocialista országok űrhajósokat delegálhatnak a nemzetközi Interkozmosz űrkutatási programba. Szovjet mintára a magyar űrhajós csakis a vadászpilóták közül kerülhetett ki. A 95 önként jelentkezőből a hazai rostán 4 fő jutott Moszkvába további orvosi vizsgálatra. Farkas Bertalan és Magyarai Béla átment a végső vizsgálatokon, így ők kezdhették meg az űrhajós-felkészítést. Tanultak űrszerkezetant, űrtávközlést, űrdinamikát, repültek, ejtőernyőztek, gyakorolták a túlélést különböző helyzetekben, illetve ismerkedtek a Szojuz űrhajókkal és a Szaljut űrállomásokkal. 1978 decemberétől már párokban készültek a repülésre. A két páros Valerij Kubászov és Farkas Bertalan, valamint Vlagyimir Dzsanyibekov és Magyarai Béla volt.

Közben 1977. szeptemberében pályára állt a Szaljut-6 űrállomás, amit másfélévnyi működésre és 8-10 űrhajó fogadására terveztek. 1978 márciusában eljutott az űrállomásra Vlagyimir Remek csehszlovák űrhajós. Őt követte egy lengyel, egy német és egy bolgár asztronauta. 1979 áprilisában a Szojuz-33 fedélzetén Vlagyimir Ljahov parancsnok és Georgi Ivanov bolgár űrhajós nem tudott csatlakozni az űrállomással, ezért visszahívták őket. A sikertelen dokkolás a magyar űrhajós indulását egy évvel hátráltatta. A hibák orvoslása és a tesztelés után elérkezett a várva-várt nap.

A Kubászov-Farkas párost választották repülésre, a Dzsanyibekov-Magyarai páros lett a tartalék. 1980. május 26-án este – csak mikor a Szojuz-36 már pályára állt a Föld körül – jelentették be a hírt, hogy magyar űrhajós jár a világűrben. Több mint egy nappal később kapcsolódott össze a nemzetközi űrhajó a Szaljut-6–Szojuz-35 űrkomplexummal. Az átjárók megnyitása után kezdet kezdetén az űrállomás alaplegénységével (L.I.Popov, V.V.Rjumin).

A Szaljut-6 űrállomás fedélzetén töltött napokban a kísérleteikhez és a Föld felszínének megfigyeléséhez az űrhajósok több, magyar kutatók által kifejlesztett műszert is felhasználtak.

A Kubászov-Farkas páros június 3-án tért vissza a Földre.

Források és olvasnivalók:

http://www.urvilag.hu/magyar_a_vilagurben/20100526_porkolt_es_rakott_kaposzta_az_urban_30_eve_repult_az_első_magyar_űr_hajós_1resz

http://www.urvilag.hu/az_űr_vilagnak_nyilatkoztak/20130415_farkas_bertalannal_jartunk_1resz

http://mnl.gov.hu/bal_menusor/hasznalat/kozmuvelodes/kiallitasok/virtualis_kiallitasok/űr_hajós/az_űrbeli_napok.html

<http://mek.oszk.hu/02100/02185/html/632.html>

http://www.origo.hu/tudomany/vilagur/20100518-farkas-bertalan-magyar-űr_kiserletek-doza-interferon-otvos-bealuca-bioszferam-mkf6m.html

<http://www.origo.hu/tudomany/vilagur/20100517-farkas-bertalan-magyar-űrrepules-30-evfordulo-megemlekezest-tartott-a-mant.html>